

ОБРАЗ ЧИТАЧА ЯК ОДИН ІЗ АНТРОПОЦЕНТРІВ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Дігтярьова І., студ. ПР. – 51,
Чуланова Г. В., ст. викл.

Розгляд проблеми, яку на сучасному етапі розвитку лінгвістики прийнято визначати як „людський чинник в мові”, припускає вирішення широкого спектру дослідницьких завдань. Зростаючий інтерес до лінгвістичного опису адресата художньої комунікації як однією із стикових проблем лінгвістики тексту і літературознавства своїми витоками сягає моменту введення у фокус лінгвістики розгляду феномена життя, в центрі якого знаходиться людина зі всіма її психічними складовими, формами соціального існування і культурної діяльності.

Однією з центральних проблем вивчення читача є їх диференціація і побудова науково обґрунтованих типологій. Центральним і ключовим поняттям цієї стратегії є «читацький тип», емпірична інтерпретація і визначення якого передбачають достатньо високий рівень розвитку теорії.

Будь-який художній текст містить експліцитні та імпліцитні маркери, розраховані на певний тип адресата, який здатний декодувати зміст художнього тексту в оптимально адекватному діапазоні рівнів глибини та аспектів розуміння. Адекватне семантичне сприйняття вислову можливе за умови врахування ряду комунікативно релевантних даних. У їх число входять і безпосередні учасники мовного акту – мовець і адресат

Адресат не тільки по-різному параметризується як особа, як носій певних мовних амплуа. Адресати можуть різнитися своєю комунікативною суттю в аспекті повноти їх актокомунікативних функцій. Щодо актомовного аспекту вислову, саме адресатові призначається ілокутивний зміст вислову. Правильне „споживання” вислову передбачає здатність адресата здійснити семантичне прочитання вислову і референційно прив'язати його до дійсності.

Образ читача — багатоаспектна проблема, пов'язана як з предметом теорії літератури, так і з питаннями психології творчості та сприйняття. Стосовно поетики проблема образу читача, зокрема, постає тоді, коли художній текст розглядається не як замкнуте в собі ціле, а як таке діалогічне висловлювання, яке вбирає читача у свою художню структуру як значущий фактор, дійову передумову естетичного сприйняття.